

Is de Nederlandse natuur klimaatbestendig?

Paul Opdam

Kennisbasis thema 1 Groene/blauwe ruimte

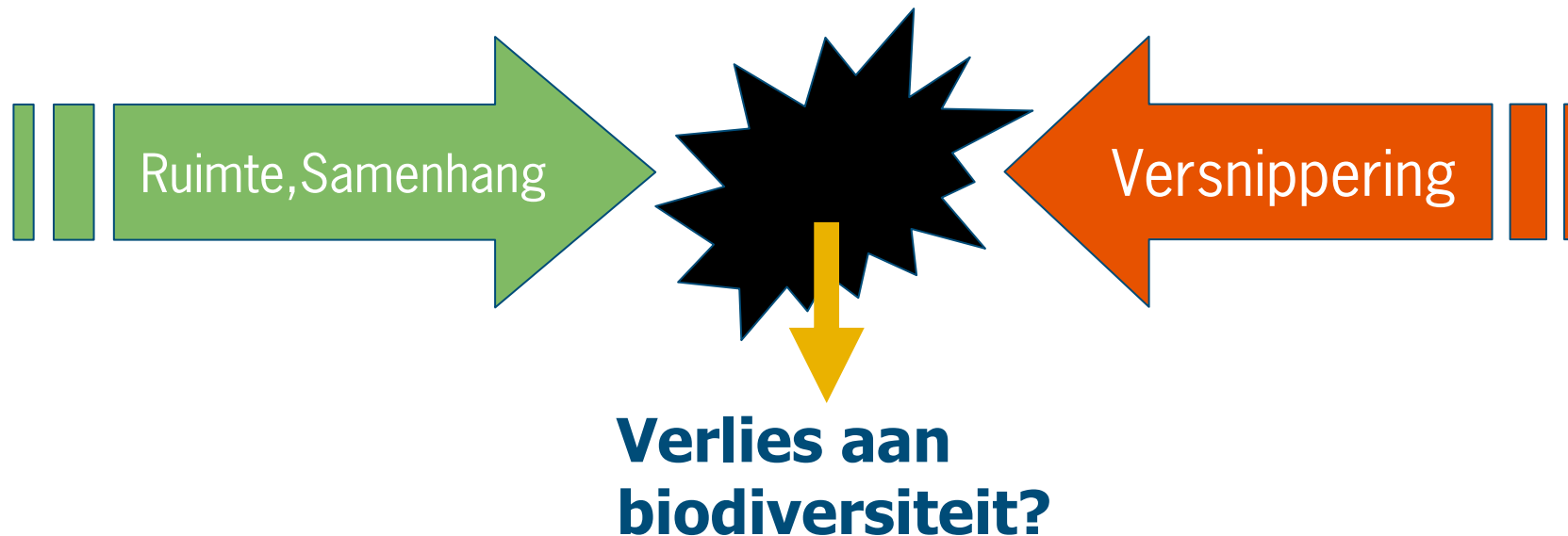
Aan welke problemen doen we onderzoek?

1. Welke ecosystemen en soorten krijgen met grote veranderingen te maken?
2. Hoe kun je daar in het beleid mee om gaan?

Versnippering en klimaatverandering: wat gebeurt er met de biodiversiteit?

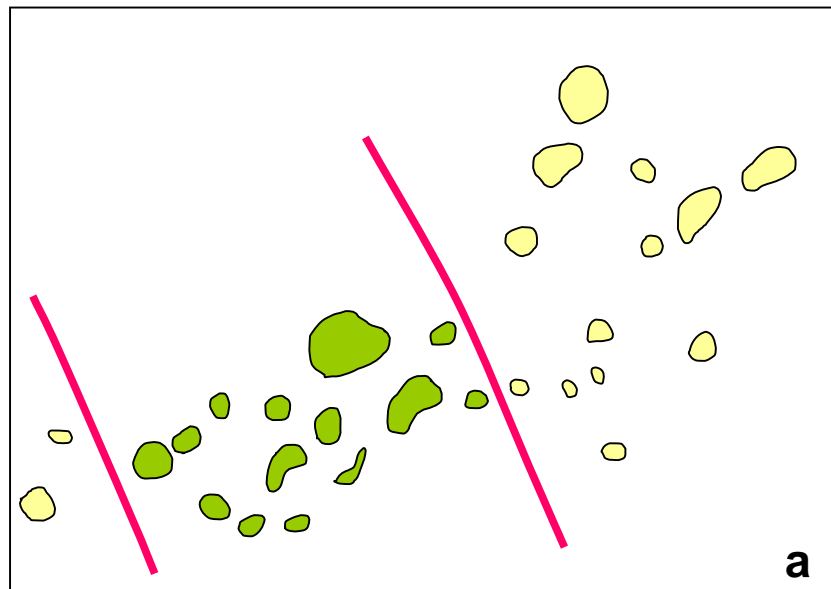
Klimaatverandering

Ruimtedruk

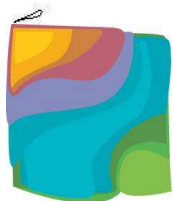
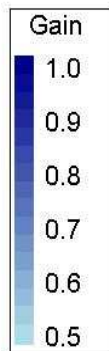

Temperatuur gaat omhoog: schuivende arealen

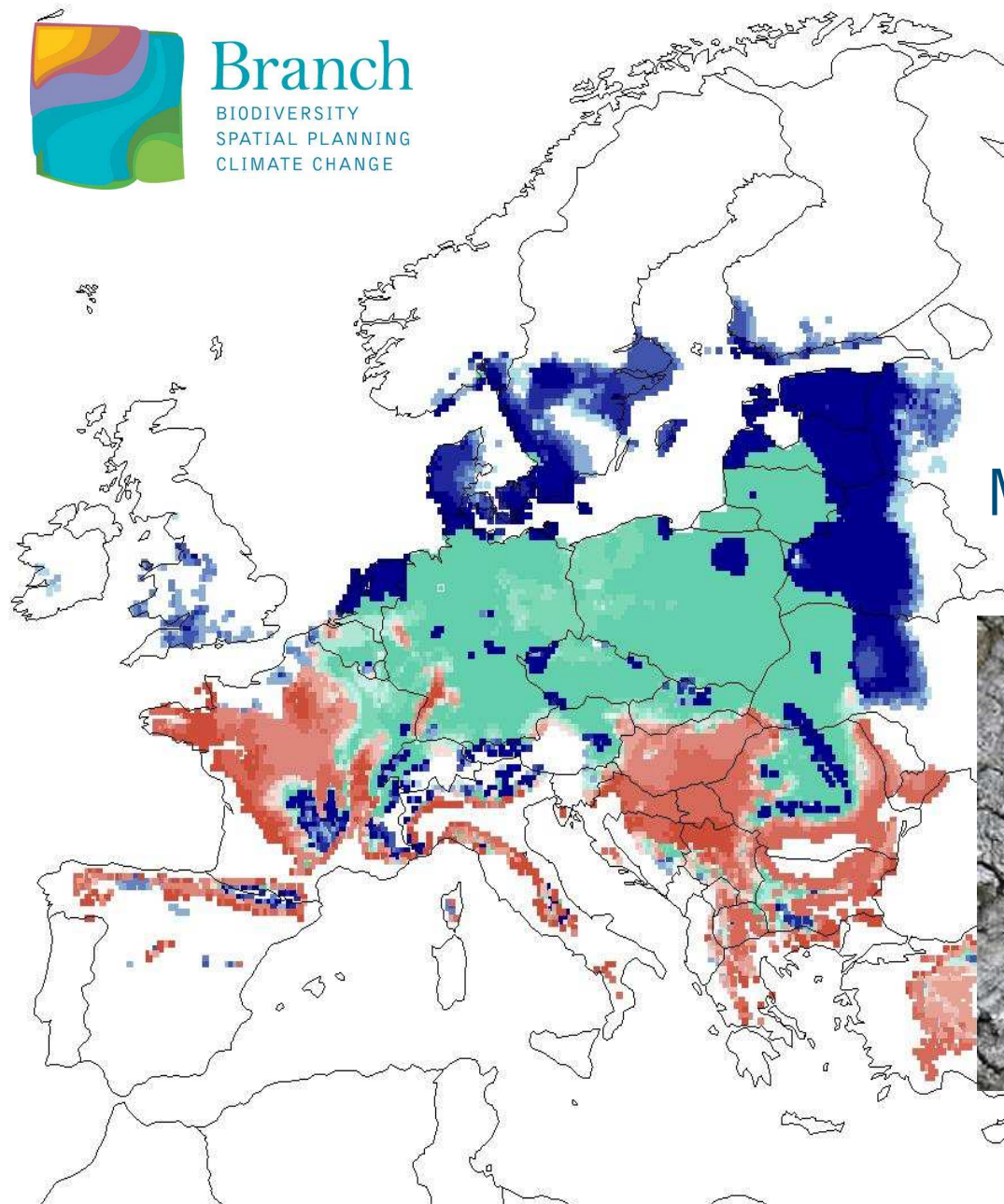
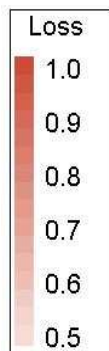
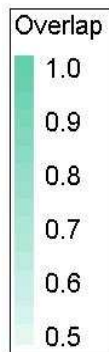
- voor soorten die gevoelig zijn voor fragmentatie is bezetten nieuwe klimaatzone relatief moeilijk

Projected Change in Simulated Climate Space

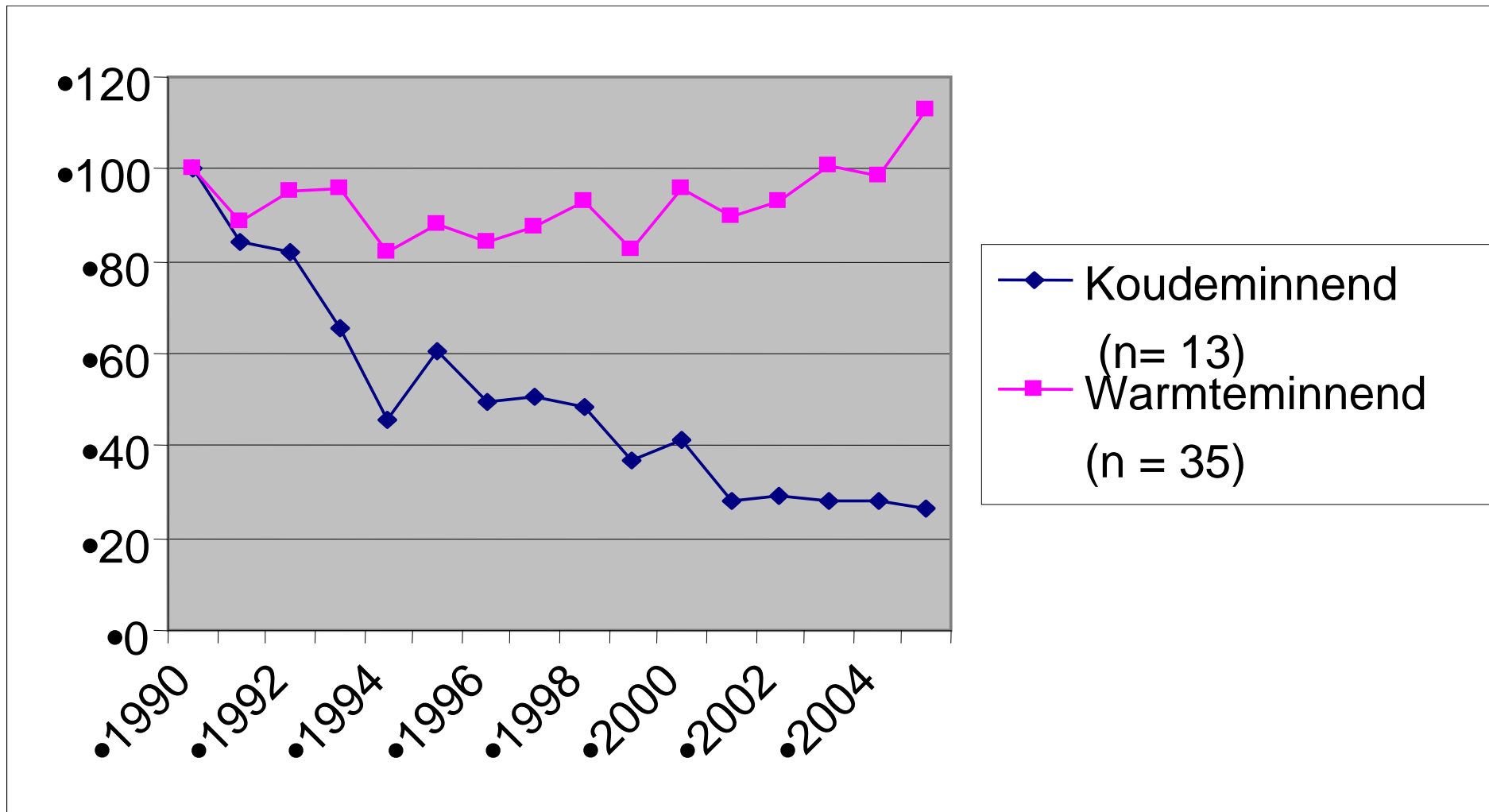
Branch
BIODIVERSITY
SPATIAL PLANNING
CLIMATE CHANGE

Verschuiven geschikte klimaatruimte

Middelste Bonte Specht

Nijhof, Vos & Van Strien 2006 MNP-rapport

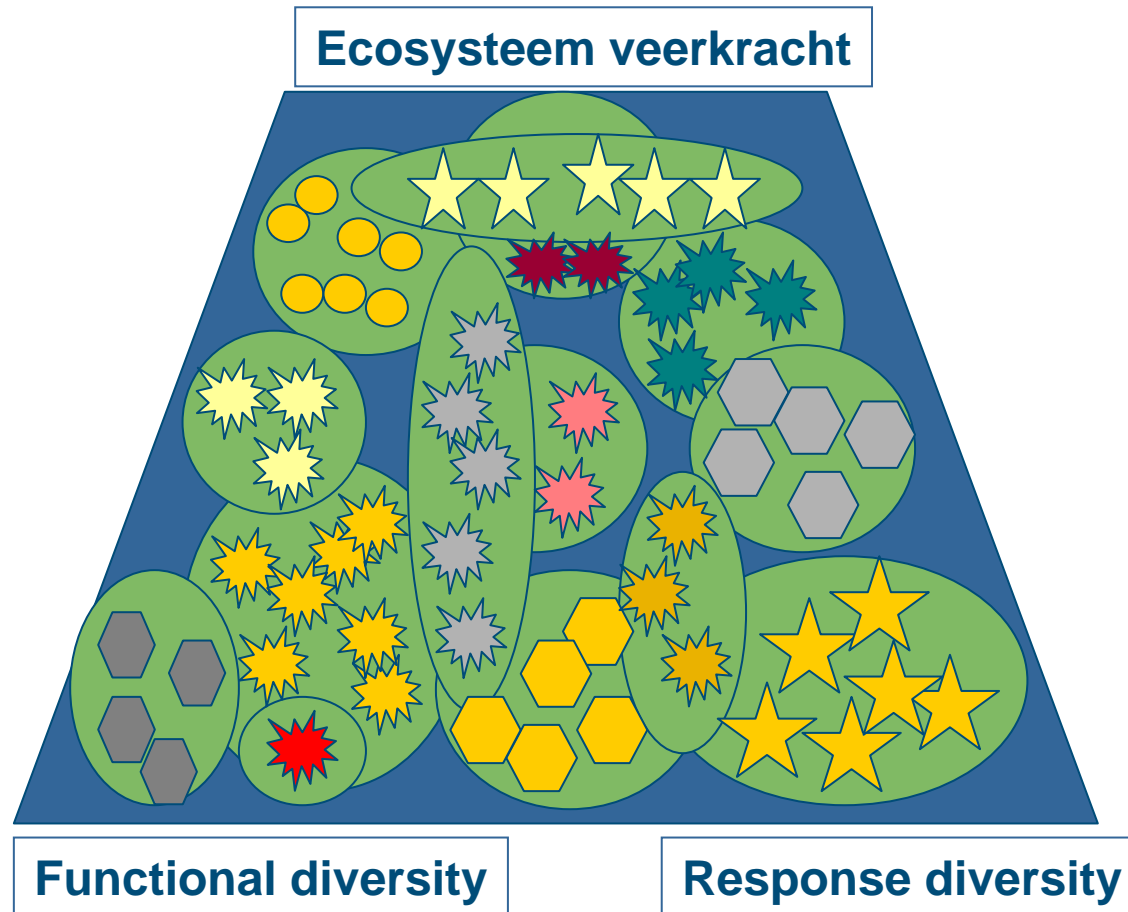
Betekenis voor het Nederlandse natuurbeleid?

- Doelsoorten verdwijnen uit beschermde gebieden
- De huidige systematiek van doelsoorten en natuurdoeltypen past straks niet meer
- Doelsturing herijken!?

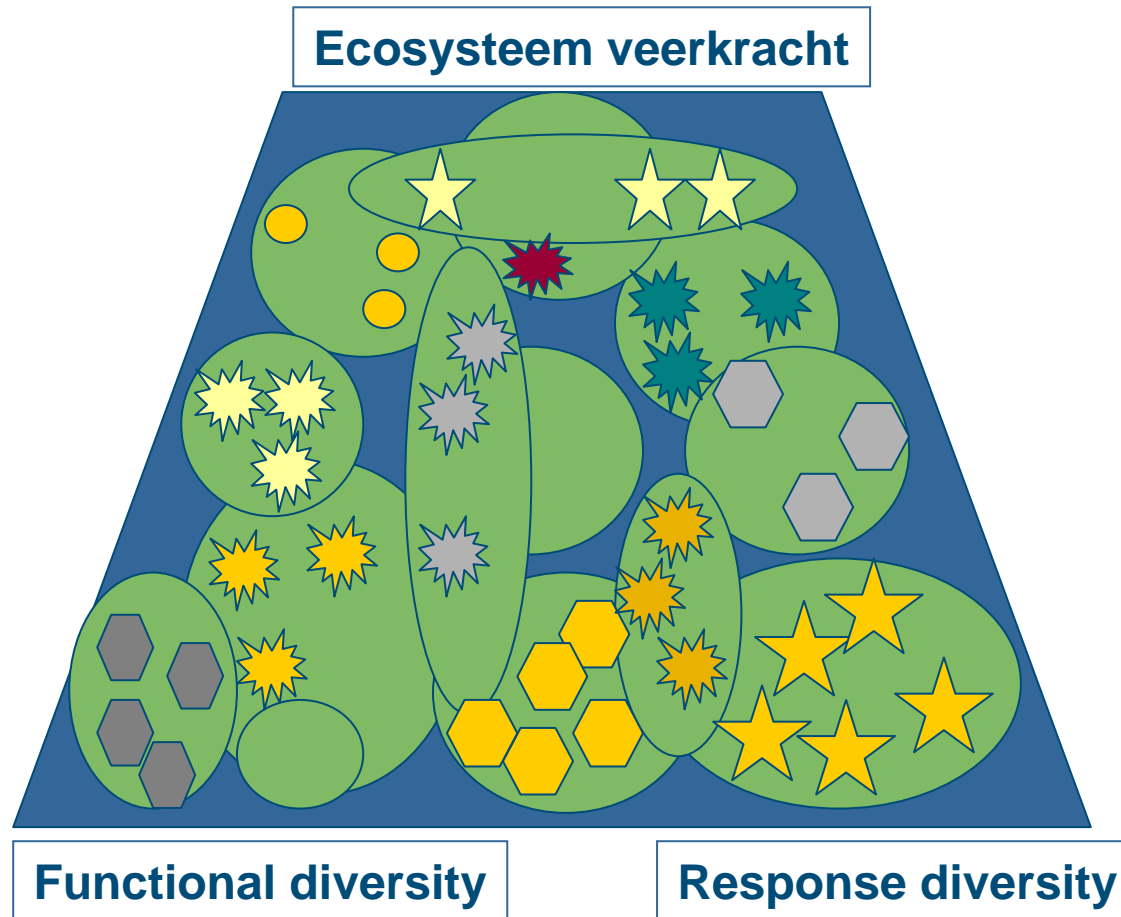
Betekenis voor het Nederlandse natuurbeleid?

- Als soorten verdwijnen uit ecosystemen,
- wat betekent dat dan voor het functioneren van ecosystemen?

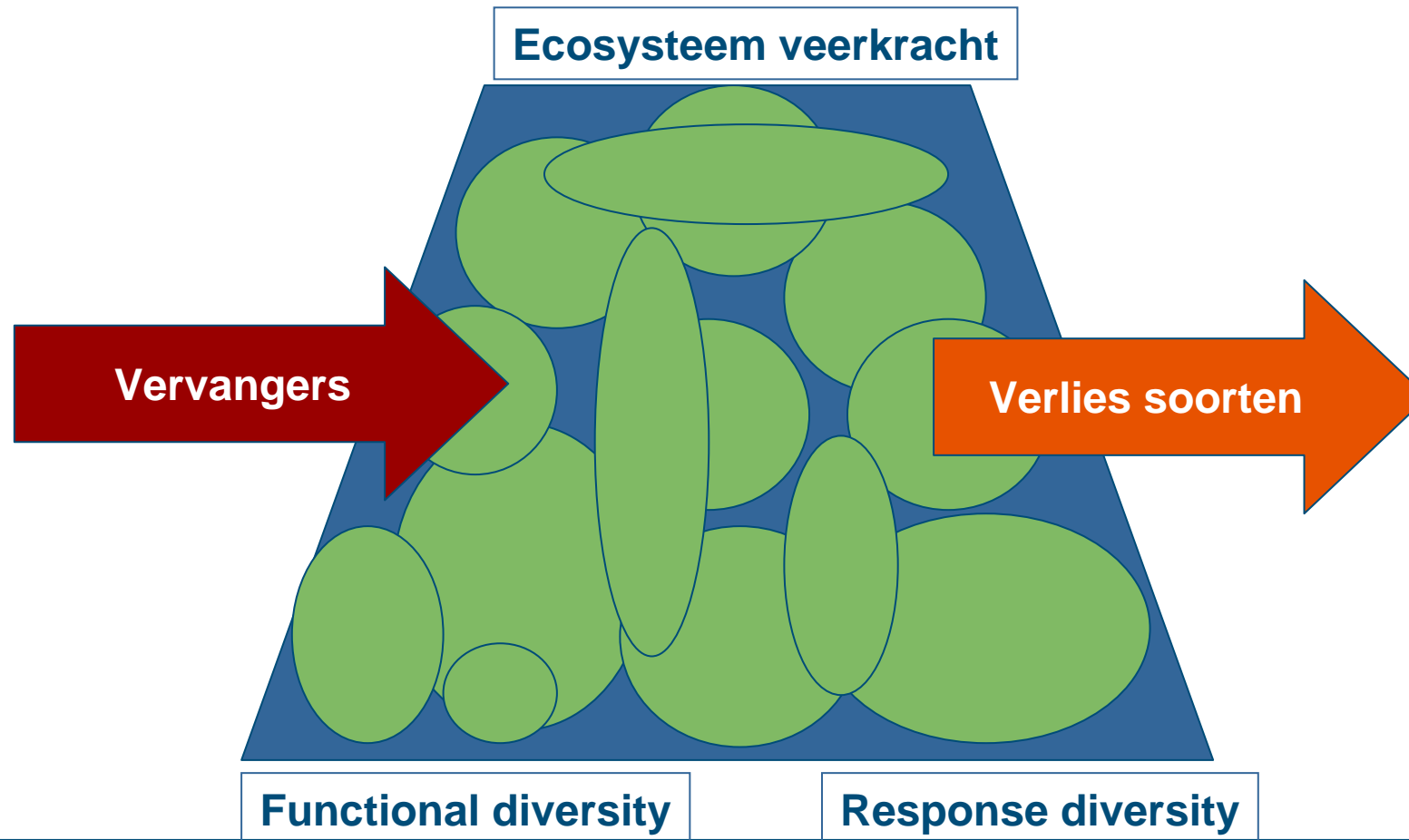
Biodiversiteit heeft een belangrijke bijdrage aan de veerkracht van ecosystemen

Verlies biodiversiteit = verlies veerkracht

Dus: zorg dat vacatures kunnen worden opgevuld!
Is het Europese landschap voldoende doorlaatbaar?

Nieuwe grote opgave voor het natuurbeleid?

- Zorg dat een breed spectrum van soorten Nederland kan bereiken
- Natura 2000 internationaal tot functionerend netwerk ontwikkelen, dat is dus met het tussenliggende landschap!
- EHS klimaatbestendig maken

KB1-onderzoek anticipeert:

doelsturing natuurbeleid herijken

- Hoe kunnen dynamische doelen de statische vervangen?
- Veerkracht van ecosystemen als nieuw sturingsdoel uitwerken (speerpunt LNV-kennisbasis)

KB1-onderzoek anticipeert:

doelsturing natuurbeleid herijken

- Terug naar de functionaliteit van de natuur
- En de rol van biodiversiteit daarin

- Operationeel maken van ecosysteem en landschapsdiensten (speerpunt LNV kennisbasis)
- Vooral belangrijk bij gebiedsontwikkeling buiten de EHS (want ook daar is natuur!)

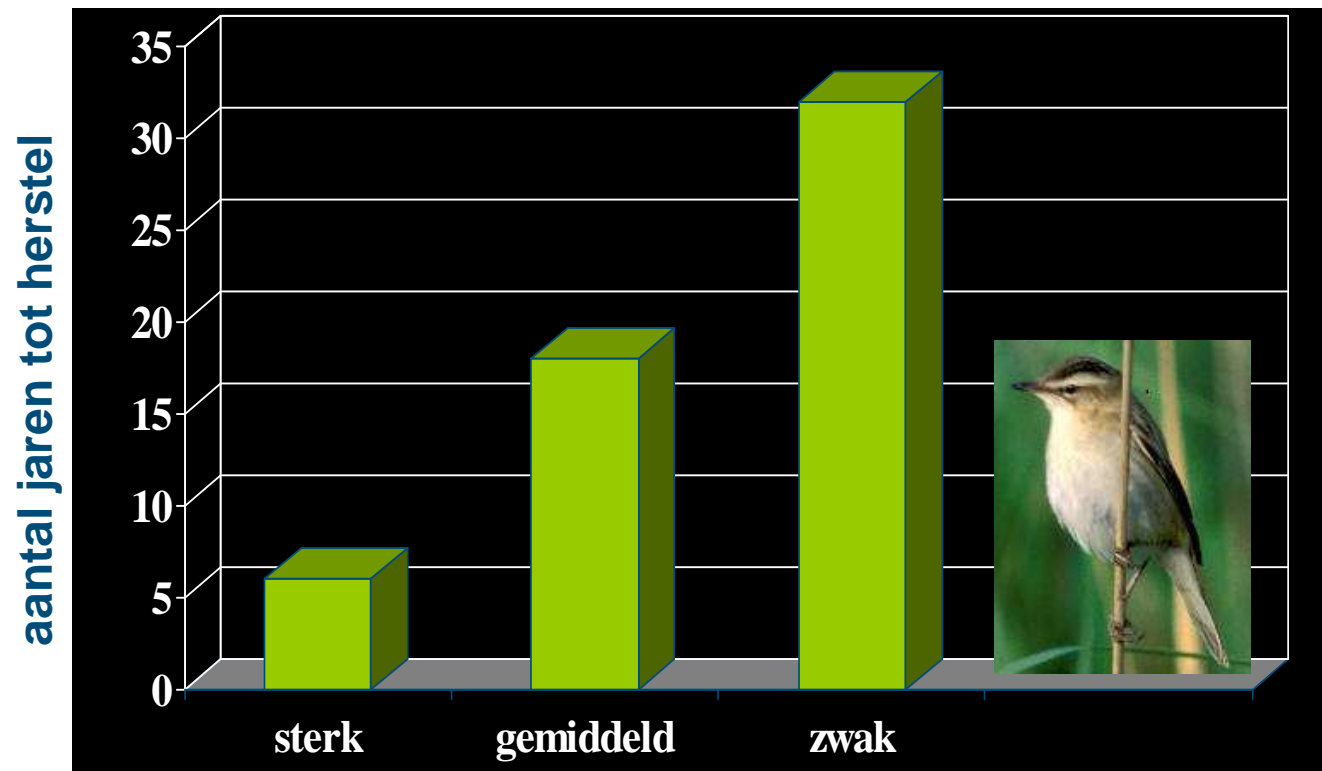
KB en BO-onderzoek anticipeert

adaptatie EHS voorbereiden

- 1. Adaptatie EHS: waar meest nodig en welke strategieën?**
2. In hoeverre lossen de robuuste verbindingen het probleem op?
3. Betekenis grote eenheden bij weersextremen?
4. Effectiviteit van een klimaatmantel om de EHS?

Grote eenheden belangrijk bij herstelvermogen na weersextremen

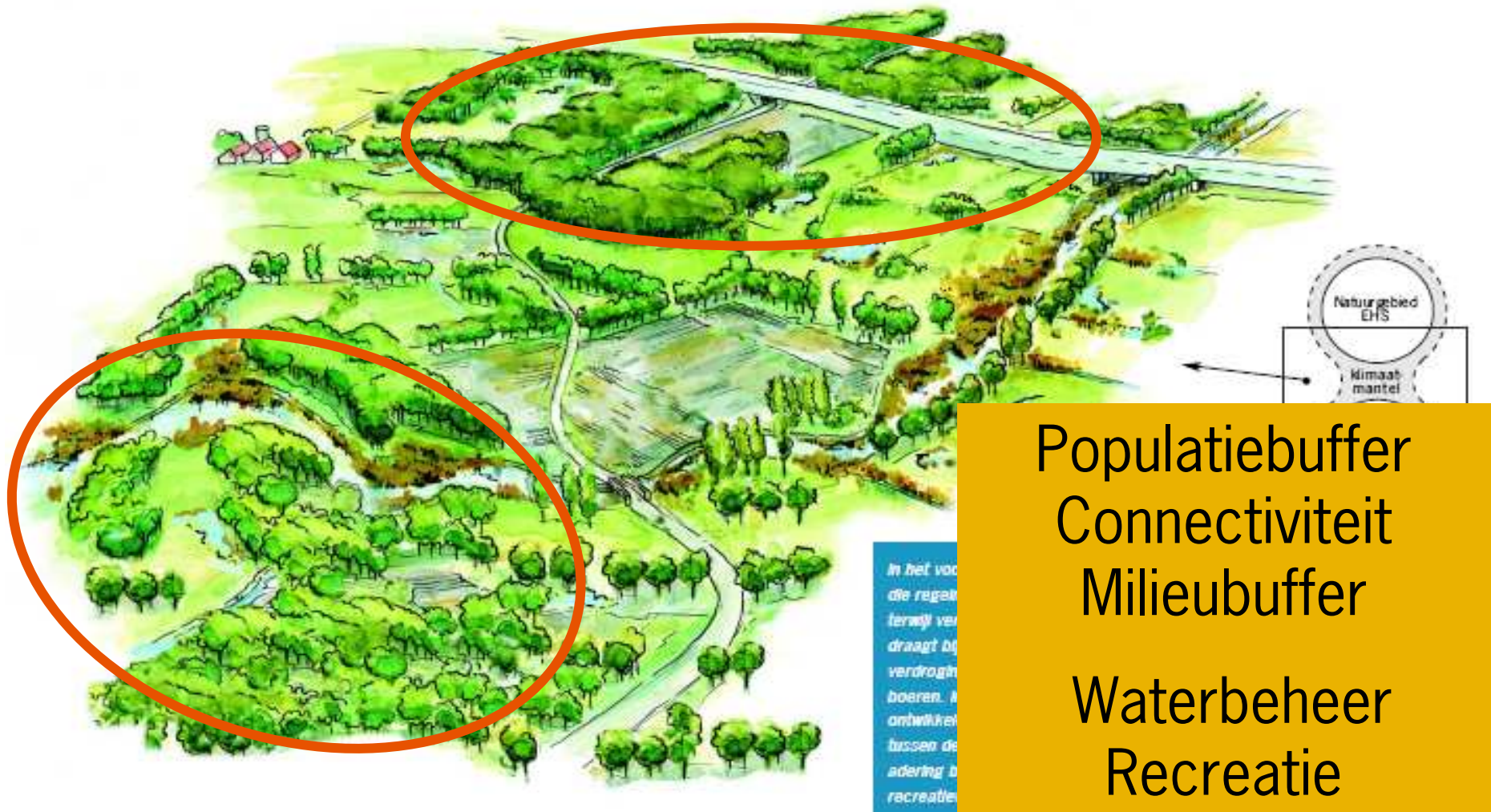
bron: Foppen et al. 1999

Rietzanger
(Acrocephalus
schoenobaenus)

Ruimtelijke samenhang ecosysteem netwerk

Klimaatmantel: multifunctioneel

Meer weten? Neem een brochure mee!

Natuur en klimaatverandering

Wat kan het natuurbeleid doen?

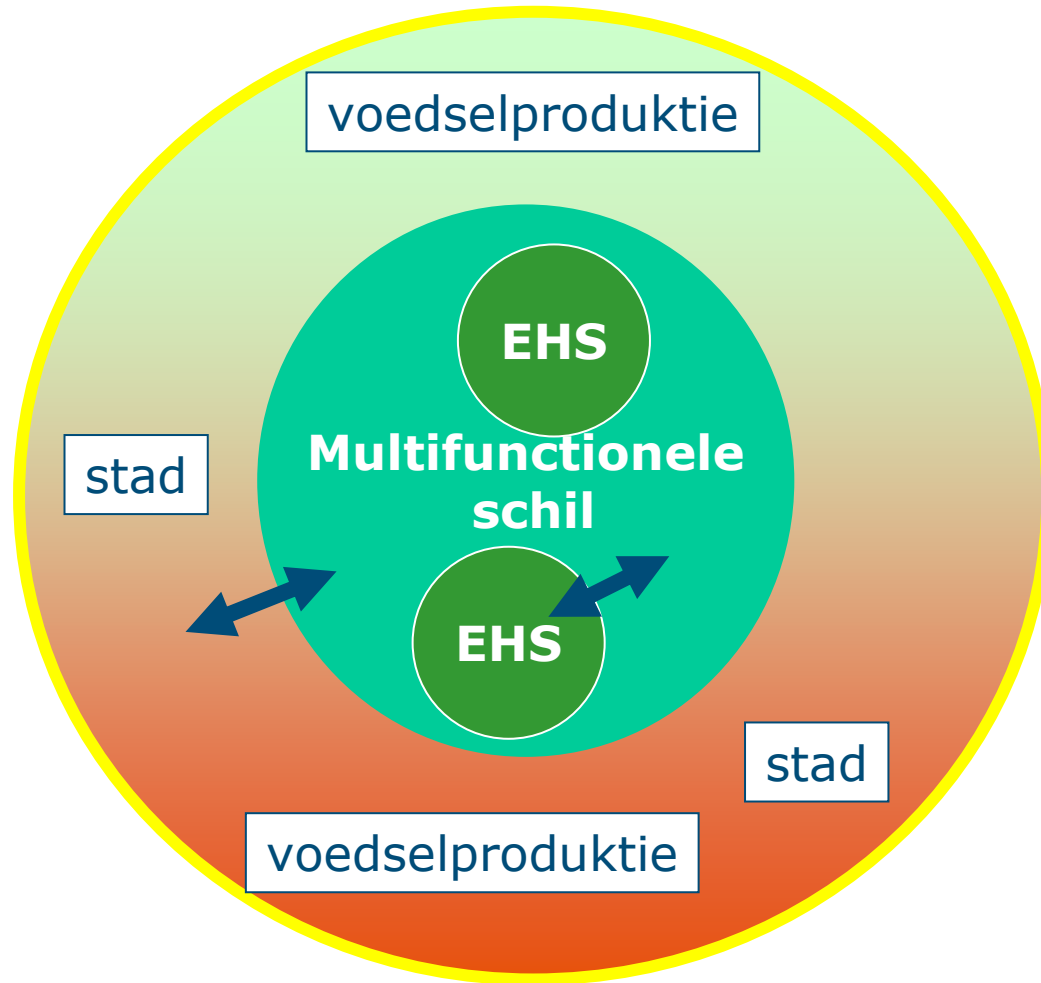
C.C. Vos

M. van der Veen

P.F.M. Opdam

Klimaatbestendig Nederland: driedeling natuur?

EHS: Robuuste ruggesgraat

Multifunctionele zone, ruimtelijke kwaliteit voor recreatie, toerisme en waterbeheer

Gezond wonen en werken, water- en luchtkwaliteit, plaagonderdrukking